

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

454. An, & qualiter reservari, vel exigi possit ex conventionem privata sine auctoritate apostolica.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

& sic in omnibus censetur Ordinarius. Castropalao tamen *loc. cit. n. 5.* rejecta hac distinctione, tradit absolute, quod, quocumque demum modo hæc potestas conferendi concessa Legato, sive simul cum commissione legationis, sive separatim ab ea, non extendat se ad impositionem pensionis; eod quod pensionum impositio sub collatione beneficiorum non comprehendatur; unde nec Episcopus seu Ordinarius ex potestate conferendi imponere potest pensionem; sed quia à jure est id specialiter ei concessum ex causa pacis & concordia *ex c. de cetero. de transactionibus.*

Questio 451. Quid circa statuendam pensionem possint inferiores collatores, vel etiam non collatores, puta, compromissarii, iudices, &c.

1. **R**espondeo primò: Collatores alii Ordinario seu Episcopo inferiores nullatenus statuere possunt pensionem, seu conferre sub reservatione pensionis. Tond. *qq. benef. p. 3. c. 123. n. 9.* siquidem collator ordinarius (comprehendendo etiam hoc nomine collatores Episcopo, & habentibus jurisdictionem quasi Episcopalem inferiores) beneficium sine diminutione conferre tenetur. *c. unica. ut benef. sine diminut. conferantur.* Intelligendo id ipsum etiam de pensione statuta in persona beneficiarii, & non in ipso beneficio, etsi tunc propriè non fiat diminutio beneficii seu fructuum beneficii; quòd autem id possint Episcopi, id specialiter est dictum *q. preced.* in jure illis concessum, adeò que non extendendum ad alios simplices collatores. Porò similes reservationes pensionum à talibus factas non reddere collationem ipsam nullam, eod quòd reservatio pensionis sit quid separatum à collatione, & utile per inutile non vitietur, tradit Tond. *loc. cit. n. 11.* sic decisum inquitens à Rota.

2. Respondeo ad secundum: Sed neque compromissarii, in quos fortè partes compromiserunt, constituere pensionem possunt, etià in persona beneficiarii, & licet partes prius non convenierint de tali aliqua pensione aut aliquo loco illius dando. *Garc. p. 1. c. 5. n. 243.* & ex eo Murga *de benef. q. 3. n. 992.* ubi: quòd conventio de pensione reservanda ne quidem à compromissariis initium habere debeat, sed à Superioris auctoritate, pro quo recitant decisi. *Rotæ in Calagurit. pens. 29. Maij 1595.* in qua (dum partes compromiserant in quosdam arbitros, qui paulò post de licentia Ordinarii, & sub beneplacito Apostolicæ Sedis pronunciarent, adjudicando uni parti portionem, super qua litigabatur, ità ut is quolibet anno solvere teneatur certam tritici mensuram loco pensionis annuæ) resolutum fuit à Rota, impositionem pensionis non fuisse validè reservatam; quia non fuit constituta ab Episcopo, nec de ejus consensu ex rationabili causa; & cum arbitri reservassent sub conditione beneplaciti Apostolici, adhuc non fuisse validam ante adimpletam hanc conditionem; cum conditio non purificata nihil ponat in re, &c. facere etiam pro hac responsione *c. 2. de arbitris.* ait *ibid.* Garcias.

3. Respondeo ad tertium: Neque Superiorem seu iudicem alium inferiorem Episcopo (nisi fortè is ex commissione papali ad hoc haberet specialem facultatem) posse pro bono pacis pensionem imponere, si partes inter se de hoc convenissent, seu approbare conventionem partium de super factam,

etiamsi beneficium penes eum remaneret, seu ei adjudicaretur, qui habet jus in eo. *Garc. loc. cit. n. 348.* & ex eo Murga *loc. cit. n. 995.* juxta dicta *q. preced.* contra Nav. *de simon. conf. 46.* apud *Garc. n. 352.* docentem, posse iudicem talem conventionem approbare, Et certè, si id nequidem Episcopo licet juxta dicta *ibid.* multò minùs iudici inferiori. Secus videtur, si iudex seu Superior, in quem fortè partes liberè compromiserunt, ex officio, sine precedente conventionem simile aliquid provideret seu statueret, scilicet, ut daretur aliquid ratione expensarum, ut à lite recedatur, & pro concordia. *Garc. loc. cit. n. 352. juncto n. 350.* Idem tenere videtur Murga *l. c. n. 998.* ubi ait, posse fieri compositionem in beneficiis dato vel accepto aliquo auctoritate Superioris; secus verò esse, si fiat compositio auctoritate puri arbitri.

Questio 452. Quid possint monasteria vel collegia circa imponendas pensiones beneficiis sibi incorporatis?

Respondeo: Posse monasterium in Parochia sibi incorporata facere investiri Vicarium reservatà sibi pensione annuà secundum redditum facultatem, tradit Laym. *in c. cum clerici. de pactis. n. 3.* Quin & posse eandem pensionem augeri auctis redditibus parochialibus (intelligi notabiliter & constanter, & nisi ea auctio proveniat ex industria Vicarii) tradit *ibid.* ex Abb. *in cit. c. cum clerici.* Sed, ut vides, non est hac propriè impositio pensionis, de qua hæc, uti constat ex dictis à Lotterio supra, & dictis aliàs de Vicariis.

Questio 453. Quid possit Superior regularis circa impositionem pensionis respectu beneficiorum suæ religionis?

Respondeo: Posse Prælatum regularem super beneficio manuali alicui religioso obedientiaro suo reservare pensionem aliquam temporariam & manualem, seu amovibilem & tollibilem. *Lott. l. 1. q. 35. n. 41. & 42.* Barbof. *juris Eccl. l. 3. c. 11. n. 61.* dicens: posse quemlibet regularium Superiorem in beneficiis religionis suæ manualibus ex eisdem causis, ex quibus potest Episcopus imponere pensionem, quæ quòad proprietatem non transeat in religiosum, citatque uterque Abb. *in c. nisi essent. de prob. n. 12.* Verùm, inquit *Lott. n. 43.* eas temporarias pensiones tam esse extraneas à natura pensionum propriè talium, ut in nulla sint consideratione respectu regulæ de valore. Sic in specie Magnus Magister Ordinis S. Joannis Hierosolymitani in Commendis suæ religionis spectantibus ad illum, ad favorem religiosorum seu equitum cujusdam ordinis reservare potest pensiones. *Barbof. loc. cit. Card. de Luca, de pens. d. 42. n. 4.* de quo plura infra, ubi de regularibus, an capaces sint pensionum.

Questio 454. An, & qualiter reservari vel exigi possit pensio ex conventione privata sine auctoritate Apostolica?

1. **R**espondeo primò in genere: Pensio privata auctoritate constitui nequit. *Card. de Luca, de pens. d. 30. n. 11.* atque ita consensus partis sine auctoritate Papæ nihil præstat *Lott. l. 1. q. 35. n. 66.* Et constituta pensio solà auctoritate privata inter resignantem & resignatarium redolet simoniam, *Card.*

Card. de Luc. loc. cit. Lott. l. 3. q. 19. n. 52. ubi: impossibile est, consentientem pensioni aliter posse evadere incursum simonia, quam si accedat auctoritas Papæ, juxta decisi. Rotæ in una Montis Falsici 31. Martij 1631. sed de his satis constat ex antecedentibus. Qualiter nihilominus cedi possit sine auctoritate Papæ commoditas pensionis, dicitur infra, ubi de translatione pensionis. Vide tantisper Corrad. in pr. benef. l. 5. c. 6. n. 69.

2. Respondeo secundò: Potest de cetero beneficiatus auctoritate propria in suo beneficio constituere pensionem in hoc sensu valde improprio, obligando se per conservum gratuitum vel onerosum ad certam portionem fructuum sui beneficii cuiquam persolvendam, servandis tamen iis, quæ requiruntur in alienatione, & longa locatione rerum Ecclesiasticarum, tradit Filiuc. in append. posth. de stat. cleric. tr. 42. c. 2. n. 10. cum communi. Sed ait, talem decisionem fructuum & jus, quod per hoc quis consequitur ad certam portionem fructuum non esse pensionem, de qua hic; quia non est directa super fructibus, sed super beneficiario fructus possidente, haberéque potius rationem contractus civilis.

Quæstio 455. An, & qualem causam requirit impositio pensionis facta ab inferiore Papæ?

1. Respondeo ad primum: Impositio pensionis facta per inferiorem absque causa est omnino nulla. Garc. p. 1. c. 5. n. 322. citans Sarn. Coraf. & c. cum communi. Et sic pensio reservata ex falsa causa est nulla. Paris. l. 6. q. 2. n. 77. Sed & cum motu proprio pensio assignatur à Papa ex causa aliqua, quæ non esset vera v. g. ob merita vel paupertatem, adhuc non valebit gratia, seu motus hic proprius non faciet gratiam valere, non obstante subreptione. Garc. loc. cit. nu. 502. juncto n. 499. contra Salust. Tiber. in pr. Auditor. Camer. l. 3. c. 3. n. 22. Nam et si clausula motus proprii tollat subreptionem c. si motu proprio. de prob. in 6. Garc. cit. n. 502. citato Coraf. de benef. p. 1. c. 4. n. 8. & c. si tamen exprimat falsa causa seu qualitas de facto alieno, nihil prodest dicta clausula, si talis est falsitas, ut ea stante, non, vel saltem difficiliter concederetur gratia; quia gratia concessa motu proprio non debet operari ultra mentem & intentionem concedentis, & intelligitur, veris existentibus expressis, sine quibus aliàs gratiam non concessisset, aut saltem difficiliter. Atque ita falsitas causæ perpetuò annullat gratiam, quamvis motu proprio concessam. Garc. nu. 503. citans Sanch. de matrim. l. 2. d. 21. n. 47. & plurimos alios. Unde etiam, licet steter prædictæ narrativæ factæ motu proprio, potest tamen probari contrarium. Garc. loc. cit. juxta Put. decis. 101. l. 3. in fine Limitat tamen hæc Garc. n. 504. nisi narrentur v. g. in motu proprio merita in genere. Item n. 505. nisi fortè illa subreptio non esset valde notabilis, ut dicitur aliàs de falso valore expresso in genere motu proprio, dum non esset error notabilis quantitatis. Debétque de causa constare, aliàs adhuc pensio est nulla. Garc. l. c. n. 325. Et nisi de causa constet, præsumitur dicta impositio pensionis facta in fraudem. Garc. loc. cit. n. 324. Neque, ut dictum supra, sufficit assertio Episcopi asserentis intervenisse causam, sicut non creditur patri donanti filio, qui testatur, præcessisse merita juxta Gl. & DD. in l. si donatore, c. de donat. Garc. n. 326. & 327.

P. Lenren. Fori Benef. Tom. III.

Qualiter verò causa narrata in gratia pensionis debeat verificari per pensionarium, dicitur infra, ubi de obligationibus pensionarii. Vide de hoc tantisper Garc. p. 1. c. 5. à n. 442. per plures num. seq.

2. Respondeo ad secundum: Requiritur causa commensurata pensioni, seu pensio commensurata esse debet causæ, ita ut eam non excedat. Garc. loc. cit. n. 328. citans Gig. q. 6. n. 2. Rebuff. de pacif. poss. n. 125. aliàs 109. Non esset tamen talis pensio excedens causam in totum nulla, sed reducenda ad debitam quantitatem, ut dicitur de donatione remuneratoriâ excedente merita; juxta Garc. n. 239. Verùm de hoc inferius.

De consensu reservationi pensionis præstando à beneficiato.

Quæstio 456. An, & qualiter Papa reservare possit ac soleat pensionem sine consensu titularis seu beneficiati?

1. Respondeo primò: Papa reservare potest pensionem sine consensu ullo beneficiati. Garc. p. 1. c. 5. n. 275. citans plures. Paris. l. 6. q. 2. n. 131. Chok. ad reg. 43. de consensu. n. 47. dicens, esse communiter receptam. Card. de Luc. de pens. d. 10. n. 13. dicens, esse extra controversiam potestatem Papæ reservandi pensionem etiam pleno beneficio, nullo desiderato consensu titularis; ed quòd, si potest tollere eidem titulari beneficium tanquam supremus Dominus & arbiter, multò magis potest hoc onus & servitutem imponere. Et dum quaeritur de reservatione pensionis facta sine consensu titularis, quæstio non cadit super potestate Papæ, sed super voluntate ejusdem. Lott. l. 1. q. 35. n. 72.

2. Respondeo secundò: Regulariter tamen pensionem non reservat sine consensu titularis, & hic consensus requiritur. Garc. loc. cit. n. 278. Ventrigl. to. 2. annot. II. §. 1. 8. Lott. l. c. n. 65. Card. de Luc. loc. cit. Castrop. de benef. d. 1. p. 11. §. 5. n. 1. dicens, requiri consensum titularis usque ad eò, ut si de eo non constet, invalida sit pensio; ed quòd non præsumatur Pontifex velle pensionem imponere aliter, quàm ipse præscripsit imponendam; præscripsit autem, ut nulla pensio imponatur, nisi de consensu illius beneficiarii, qui pensionem solvere debet, adeoque absque hujusmodi consensu vel illius expressa derogatione impositio pensionis sit nulla.

3. Respondeo tertio: Hoc ipsum intelligendum de consensu titularis principali & causali, ita per beneficiaristas appellato, quòd per modum causæ tam in supplicatione, quàm in literis narratur, utpote causa productiva gratiæ, quæ sine illo concessa non fuisset, sive in quo radicatur gratia. Ventrigl. Card. de Luca loc. cit. Lott. l. c. n. 69. & c. ut ait Card. de Luca, perficiens gratiam pensionis reservatæ aliàs imperfectam ex deficiente intentione Papæ, quæ à stylo regulatur. Est et causæ formalis, seu de forma pensionis, ut Lott. loc. cit. n. 65. juncto n. 46. q. 36. Et absque hoc consensu titularis non solet unquam Papa constituere pensionem, (nisi, ut addit Card. de Luc. id expressè dicat) sive non derogat unquam huic consensui. Ventrigl. loc. cit. Lott. cit. q. 35. n. 72. sed est id, in quod reservatarus pensionem defigit oculos, unde & omnis consideratio odii abstergitur, & judicatur constitutio pensionis impositio favorabilis. Lott. l. 1.